

Bruselis, 2016 01 28
COM(2016) 29 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

2014–2015 m. ataskaita dėl bendrosios lengvatų sistemos

{SWD(2016) 8 final}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

2014–2015 m. ataskaita dėl bendrosios lengvatų sistemos

1. ĮVADAS

1.1. Bendroji lengvatų sistema (BLS)

Taikant ES bendrąją lengvatų sistemą (toliau – BLS), nuo 1971 m. prisidedama prie besivystančių šalių pastangų mažinti skurdą, skatinti gerą valdymą ir darnų vystymąsi. Sudarius galimybę besivystančioms šalims lengvatinėmis sąlygomis patekti į ES rinką, pagal BLS joms padedama gauti papildomų pajamų iš tarptautinės prekybos. BLS teisinis pagrindas yra 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 978/2012 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo¹ (toliau – BLS reglamentas). Sistema atitinka PPO taisykles, nes buvo sukurta pagal vadinamąją įgaliojimų suteikimo sąlygą, pagal kurią leidžiama taikyti didžiausio palankumo statuso suteikimo principo išimtį.

1.2. Trys BLS priemonės

BLS reglamentu sistema reformuota, kad BLS lengvatos būtų kryptingiau teikiamos toms šalims, kurioms jų labiausiai reikia, visų pirma – mažiausiai išsivysčiusioms šalims (toliau – MIŠ) ir kitoms mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunančioms šalims. Dėl BLS reformų gerokai sumažėjo lengvatomis besinaudojančių šalių – nuo 178 iki 92². Šalims, kurias Pasaulio bankas priskiria didesnes nei vidutines ir dar didesnes pajamas gaunančioms šalims, BLS lengvatos neteikiamos. Taip pat lengvatos neteikiamos šalims, kurioms taikoma lengvatinio patekimo į ES rinką priemonė, pagal kurią iš esmės visai jos prekybai taikomos bent tokios pačios muitų tarifų lengvatos.

Siekiant veiksmingai patenkinti besivystančių šalių prekybos, vystymosi ir finansinius poreikius, pagal BLS numatytos trys skirtingos lengvatinės priemonės: bendroji ir dvi specialiosios BLS priemonės.

- Pagal bendrąją priemonę (**įprastinę BLS**) sumažinti muitai taikomi maždaug 66 proc. visų ES tarifų pozicijų mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunančioms šalims, nesinaudojančioms kita lengvatine patekimo į ES rinką tvarka. Šiuo metu yra 30 **įprastinės BLS** lengvatomis besinaudojančių šalių.
- **Pagal specialią darnaus vystymosi ir gero valdymo skatinamąją priemonę (BLS+)** muitai visiškai netaikomi iš esmės toms pačioms 66 proc. tarifų pozicijų kaip ir pagal įprastinę BLS toms šalims, kurios ekonomikos įvairinimo ir importo apimties atžvilgiu yra ypač pažeidžiamos. Savo ruožtu lengvatomis besinaudojančios šalys turi ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti 27 pagrindines tarptautines konvencijas,

¹ OL L 303, 2012 10 31, p. 1.

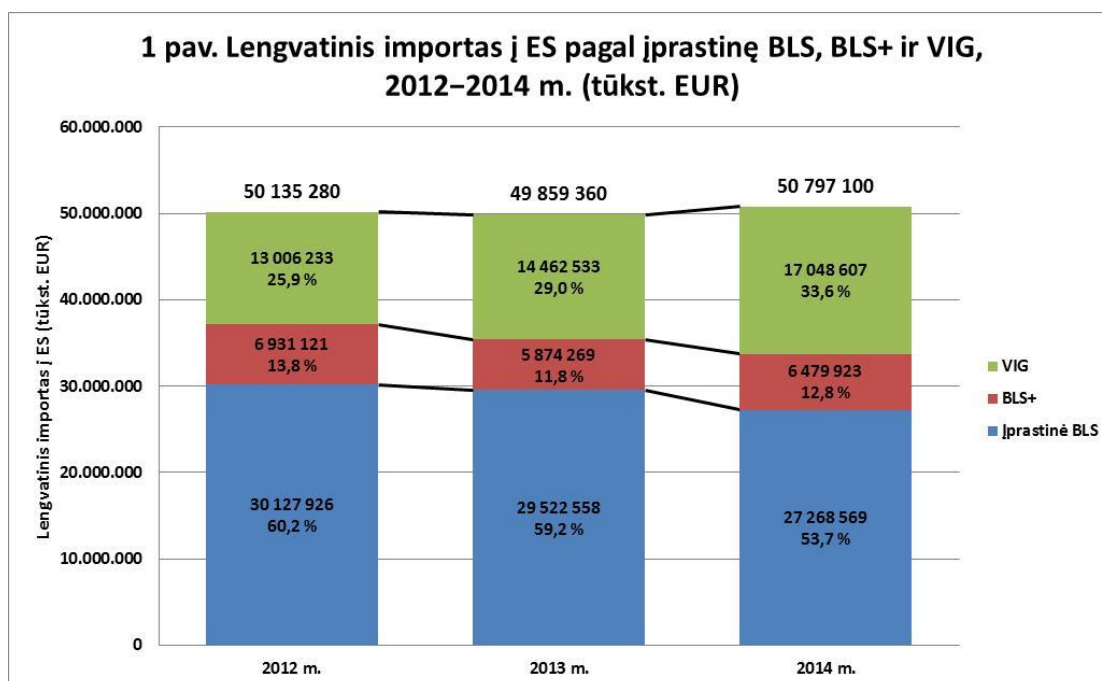
² Jeigu nenurodyta kitaip, šioje ataskaitoje apibūdinta 2015 m. gruodžio 1 d. padėtis. Be to, šioje ataskaitoje pateikti duomenys susiję tik su BLS lengvatomis besinaudojančiomis šalimis nuo 2015 m. gruodžio 1 d.

išvardytas BLS reglamento VIII priede. Šiomis konvencijomis reglamentuojamos žmogaus ir darbo teisės, aplinkos apsauga ir geras valdymas. Šiuo metu yra 13 **BLS+** lengvatomis besinaudojančių šalių.

- Pagal specialiąją priemonę „**Viskas, išskyrus ginklus**“ (**VIG**) šalims, kurias JT priskiria MIŠ, suteikiama galimybė be muitų bei kvotų tiekti ES rinkai visus produktus, išskyrus ginklus ir šaudmenis. Šiuo metu yra 49 VIG lengvatomis besinaudojančios šalys.

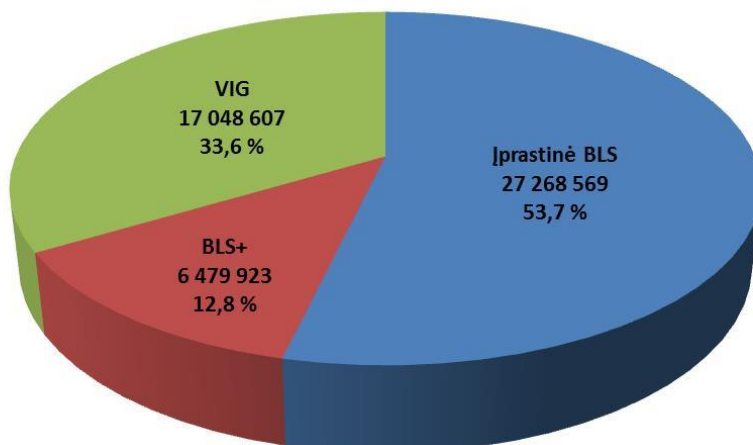
2014 m. BLS lengvatos buvo pritaikytos beveik 50,8 mlrd. EUR³ vertės importo: 27,3 mlrd. EUR vertės importo iš šalių, kurioms taikoma įprastinė BLS, apie 6,5 mlrd. EUR vertės importo iš BLS+ lengvatomis besinaudojančių šalių ir 17 mlrd. EUR vertės importo iš VIG lengvatomis besinaudojančių šalių. Išsami informacija pateikta šios ataskaitos 1–4 lentelėse.

1 ir 2 pav. pateikta importo pagal minėtas tris BLS priemones apžvalga.

³ 2015 m. rugsėjo 1 d. Eurostato duomenys.

2 pav. Lengvatinis importas į ES pagal įprastinę BLS, BLS+ ir VIG 2014 m. (tūkst. EUR)

1.3. Šios ataskaitos tikslas

BLS reglamente reikalaujama, kad Komisija kartą per dvejus metus, pradedant nuo 2016 m. sausio 1 d., pateiktų ataskaitą dėl BLS veikimo Europos Parlamentui ir Tarybai.

Ataskaitoje turi būti aprašytas visų trijų BLS lengvatinių priemonių poveikis per ankstesnius dvejus metus⁴. Tačiau BLS reglamente reikalaujama, kad ataskaitoje ypatingas dėmesys būtų skirtas BLS+. Ataskaitoje turėtų būti pateikta išsami informacija apie tai, kurios šalys ratifikavo atitinkamas konvencijas, apie ataskaitų teikimo įsipareigojimo laikymąsi ir veiksmingą šių konvencijų įgyvendinimą⁵.

Taigi ši ataskaita apima visus tris BLS elementus: **įprastinę BLS**, **VIG sistemą** ir **BLS+**, kuriai skiriamas ypatingas dėmesys⁶.

2. ĮPRASTINĖS BLS PRIEMONĖ

BLS lengvatomis besinaudojančių šalių sąrašas daug kartų buvo keičiamas išbraukiant iš jo BLS lengvatomis nebesinaudojančias šalis laikantis BLS reglamento 4 straipsnio kriterijų (t. y. šalis, trejus metus iš eilės Pasaulio banko priskirtas prie didesnes nei vidutines pajamas gaunančių šalių arba pradėjęs naudotis lengvatinio patekimo į ES rinką priemonėmis, pagal kurias joms suteikiamos tokios pačios arba geresnės muitų tarifų lengvatos).

Lengvatomis besinaudojančių šalių sąrašas taip pat papildytas naujomis šalimis, atitinkančiomis tinkamumo naudotis BLS lengvatomis sąlygas. Visų pirma atlikti šie sąrašo pakeitimai:

⁴ BLS reglamento 40 straipsnis. Jeigu nenurodyta kitaip, šioje ataskaitoje apibūdinta 2015 m. gruodžio 1 d. padėtis.

⁵ BLS reglamento 14 straipsnis.

⁶ Išsami ataskaita apie viso BLS reglamento taikymą Europos Parlamentui ir Tarybai bus pateikta po penkerių metų nuo BLS reglamento įsigaliojimo (t. y. iki 2017 m. lapkričio mėn.).

- 2014 m. vasario 23 d. iš sąrašo išbrauktas Iranas ir Azerbaidžanas⁷;
- įstojusi į ES Kroatija nebėra reikalavimus atitinkanti šalis, taigi nebegali naudotis ir atitinkamomis lengvatomis⁸;
- 2014 m. sausio 1 d. į sąrašą įtrauktas Pietų Sudanas ir Mianmaras⁹;
- nuo 2015 m. sausio 1 d. BLS kriterijų nebeatitinka Kinija, Ekvadoras, Tailandas ir Maldyvai¹⁰;
- 2014 m. spalio 1 d. į sąrašą įtraukta Botsvana, Kamerūnas, Dramblio Kaulo Krantas, Fidžis, Gana, Kenija, Namibija ir Svazilandas¹¹.

Įprastinės BLS lengvatomis naudojasi šios 30 šalių¹²:

- Afrikos šalys: Botsvana*, Kamerūnas, Dramblio Kaulo Krantas, Kongo Respublika, Kenija, Gana, Namibija, Nauru, Nigerija, Svazilandas;
- Azijos šalys: Kirgizija, Indija, Indonezija, Šri Lanka, Vietnamas, Tadžikistanas, Turkmėnistanas**, Uzbekistanas;
- Australija ir Ramiojo vandenyno salos: Kuko Salos, Fidžis, Maršalo Salos, Mikronezija (Mikronezijos Federacinės Valstijos), Niujė, Tonga;
- Europos šalys – Ukraina;
- Artimųjų Rytų šalys: Irakas, Sirija;
- Pietų Amerikos šalys: Kolumbija**, Hondūras**, Nikaragva**.

Kaip matyti iš 3 ir 4 pav., Kinijos išbraukimas iš sąrašo turėjo didelį poveikį sistemos taikymo sričiai. Todėl buvo pakeistos ir VI priede nustatytos produktų gradacijos ribinės vertės¹³, ir VII priede nustatyta pažeidžiamumo ribinė vertė¹⁴.

⁷ 2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 154/2013 (OL L 48, 2013 2 21, p. 1).

⁸ 2013 m. spalio 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1421/2013 (OL L 355, 2013 12 31, p. 1).

⁹ Tas pat kaip 8 išnašoje.

¹⁰ 2014 m. liepos 22 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1015/2014 (OL L 283, 2014 9 27, p. 20).

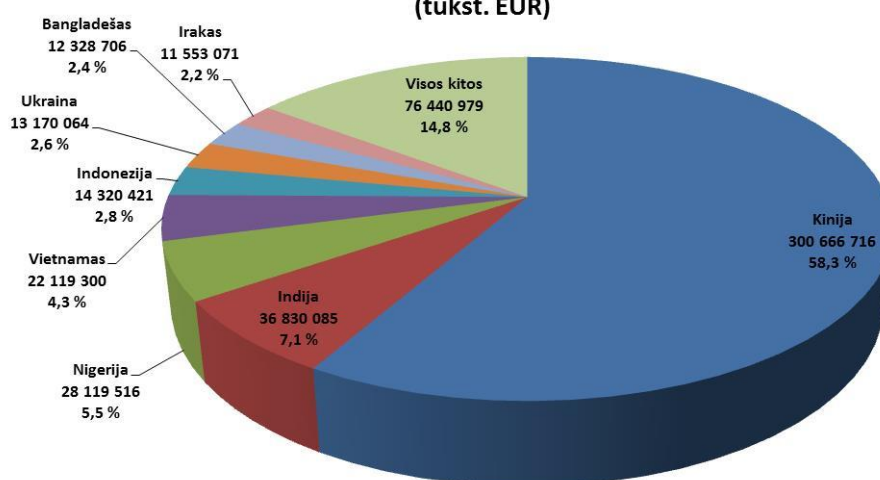
¹¹ 2014 m. liepos 22 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1016/2014 (OL L 283, 2014 9 27, p. 23).

¹² * iki 2015 m. gruodžio 31 d., Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1015/2014; ** iki 2016 m. gruodžio 31 d., Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/1979 (OL L 289/3, 2015 11 5, p. 3).

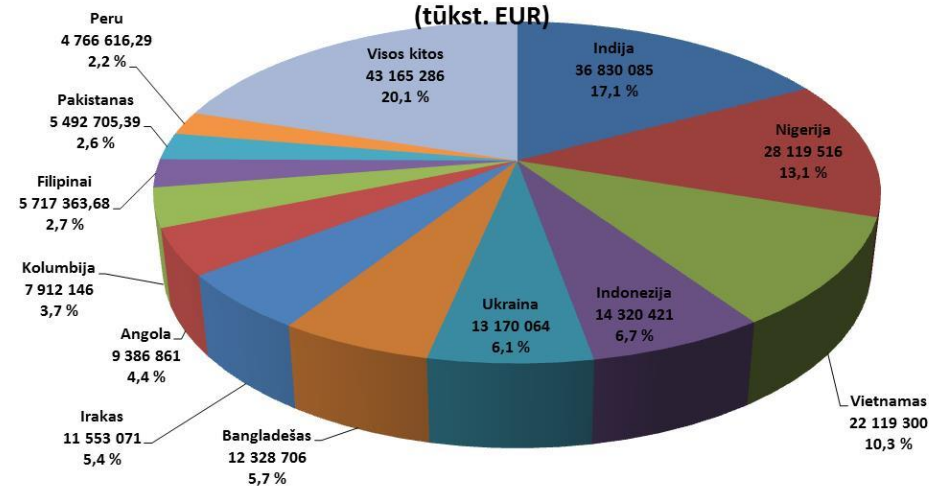
¹³ BLS reglamento VI priede nustatytos produktų gradacijos ribinės vertės pakeistos 2015 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/1978 (OL L 289/1, 2015 11 5, p. 1).

¹⁴ BLS reglamento VII priede nustatyta pažeidžiamumo ribinė vertė, naudojama šalių pareiškėjų integracijai vertinti, 2015 m. vasario 9 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/602 (OL L 100/8, 2015 4 17, p. 8) padidinta nuo 2 iki 6,5 proc.

3 pav. Visas importas (įskaitant ne BLS importą) į ES iš visų GPS lengvatomis besinaudojančių šalių 2014 m. (įskaitant Kiniją) (tūkst. EUR)

4 pav. Visas importas (įskaitant ne BLS importą) į ES iš visų BLS lengvatomis besinaudojančių šalių 2014 m. (išskyrus Kiniją) (tūkst. EUR)

Kartą per trejus metus peržiūrimas produktų, kurių kilmės šalis yra įprastinės BLS lengvatomis besinaudojanti šalis, tapusi pernelyg konkurencinga (todėl lengvatų taikymas jai sustabdomas), skyrių sąrašas¹⁵. Kitas sąrašas bus taikomas nuo 2017 m. sausio 1 d.

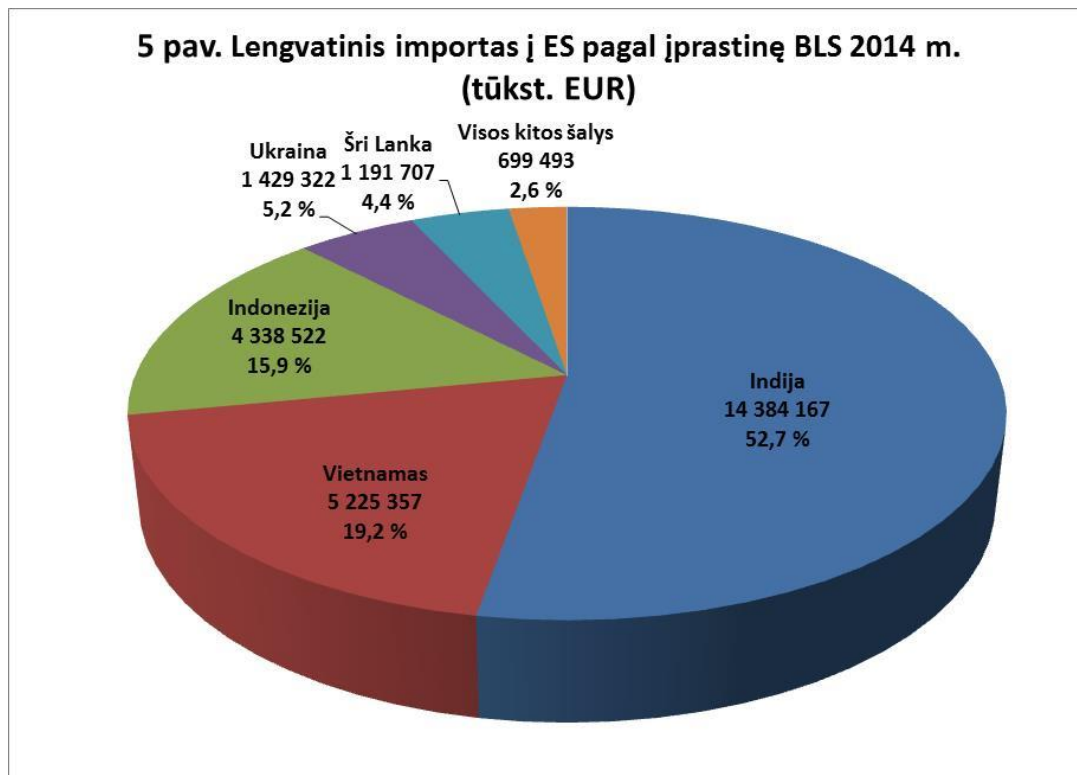
2 lentelėje¹⁶ nurodyta viso, reikalavimus atitinkančio ir lengvatinio importo¹⁷ į ES vertė pagal įprastinės BLS lengvatomis besinaudojančią šalį. Nepaisant to, kad visas importas šiek tiek padidėjo, reikalavimus atitinkantis importas truputį sumažėjo (nuo

¹⁵ Dabartinis produktų skyrių, kuriems taikyta gradacija, sąrašas nustatytas 2012 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 1213/2012 (OL L 348, 2012 12 18, p. 11).

¹⁶ Žr. 6 skyrių.

¹⁷ Reikalavimus atitinkantis ir visas importas skiriasi, nes BLS taikoma ne visiems produktams, o tik tiems, kurie išvardyti BLS reglamento V priedo sąrašė, taip pat dėl produktų skyrių, kuriems pagal BLS reglamento 8 straipsnį taikoma gradacija. Lengvatinis importas yra reikalavimus atitinkantis importas, kuriam taikomos BLS lengvatos buvo faktiškai panaudotos.

43,5 mlrd. EUR 2013 m. iki 38,7 mlrd. EUR 2014 m.). Be to, 2014 m. bendras lengvatų panaudojimo lygis buvo 70,3 proc., t. y. šiek tiek mažiau nei prieš metus, kai siekė 71,5 proc. Lengvatų panaudojimo lygis šalyse labai skiriasi. 5 pav. parodyta, kad įprastinės BLS lengvatomis daugiausia naudojasi Indija, o po jos – Vietnamas ir Indonezija. 2014 m. importas iš šių trijų lengvatomis besinaudojančių šalių sudarė 87,8 proc. viso importo, kuriam taikytos įprastinės BLS lengvatos.

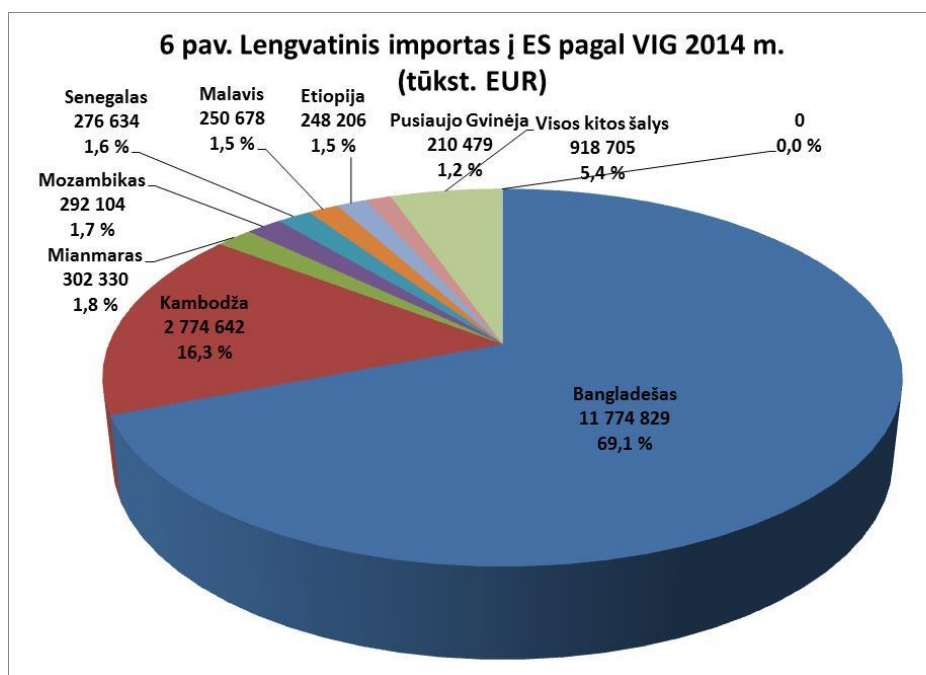

3. VIG PRIEMONĖ

VIG priemonės lengvatomis šiuo metu naudojasi šios 49 šalys:

- Afrikos šalys: Angola, Burkina Fosas, Burundis, Beninas, Čadas, Kongo Demokratinė Respublika, Centrinės Afrikos Respublika, Džibutis, Eritrėja, Etiopija, Gambija, Gvinėja, Pusiaujo Gvinėja, Bisau Gvinėja, Komorų Salos, Liberija, Lesotas, Madagaskaras, Malis, Mauritanija, Malavis, Mozambikas, Nigeris, Ruanda, Siera Leonė, Senegalas, Somalis, Pietų Sudanas, Sudanas, San Tomė ir Prinsipė, Togas, Tanzanija, Uganda, Zambija;
- Azijos šalys: Afganistanas, Bangladešas, Butanas, Kambodža, Laosas (Laoso Liaudies Demokratinė Respublika), Mianmaras (Birma), Nepalas, Rytų Timoras, Jemenas;
- Australija ir Ramiojo vandenyno salos: Kiribatis, Samoa¹⁸, Saliamono Salos, Tuvalu, Vanuatu;
- Karibų šalys: Haitis.

3 lentelėje¹⁹ nurodyta viso, reikalavimus atitinkančio ir lengvatinio importo į ES vertė pagal VIG lengvatomis besinaudojančią šalį. Padidėjo ir reikalavimus atitinkantis importas (nuo 17,4 mlrd. EUR 2013 m. iki 19,5 mlrd. EUR 2014 m.), ir lengvatų panaudojimo lygis (nuo 83,1 iki 87,1 proc.). Lengvatų panaudojimo lygis šalyse vėlgi labai skiriasi. 6 pav. parodoma, kad VIG lengvatomis daugiausia naudojasi Bangladešas, o po jo – Kambodža. 2014 m. importas iš šių dviejų lengvatomis besinaudojančių šalių sudarė 85,4 proc. viso importo, kuriam taikytos VIG lengvatos.

¹⁸ Iki 2019 m. sausio 1 d., Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1979/2015. Tada Samoa taps įprastinės BLS lengvatomis besinaudojančia šalimi, nes nebebus JT laikoma MIŠ.

¹⁹ Žr. 6 skyrių.

4. BLS+ PRIEMONĖ

4.1. BLS+ lengvatomis besinaudojančios šalys

Pagal BLS+ papildomos muitų tarifų lengvatos suteikiamos besivystančioms šalims, kurios yra pažeidžiamos dėl įvairinimo stokos eksportuojant į ES ir nepakankamo integravimosi į tarptautinę prekybos sistemą. Taikant BLS+ priemonę, šioms šalims padedama veiksmingai įgyvendinti 27 pagrindines tarptautines žmogaus ir darbo teisių, aplinkos apsaugos ir gero valdymo konvencijas²⁰.

Kad galėtų pateikti paraišką dėl BLS+ lengvatų taikymo, šalis turi būti jau ratifikavusi šias 27 konvencijas. Be to, paraišką dėl BLS+ lengvatų taikymo pateikusi šalis privalo raštu teisiškai įsipareigoti²¹ užtikrinti šių ratifikuotų konvencijų taikymą ir veiksmingai jas įgyvendinti. Paraiškas pateikusios šalys taip pat privalo įsipareigoti be išlygų vykdyti šiose konvencijose nustatytus ataskaitų teikimo ir stebėsenos reikalavimus ir turi sutikti bendradarbiauti per Europos Komisija vykdomą ES stebėsenos procedūrą.

2014–2015 m. ataskaitinis laikotarpis apima iš viso 14 BLS+ lengvatomis besinaudojančių šalių²². 2014 m. sausio 1 d. BLS+ statusas suteiktas Armėnijai, Bolivijai, Žaliajam Kyšuliui, Kosta Rikai, Ekvadorui²³, Gruzijai, Mongolijai, Pakistanui, Paragvajui ir Peru²⁴. 2014 m. vasario 28 d. BLS+ statusas suteiktas Salvadorui, Gvatemalai ir Panamai²⁵, o 2014 m. gruodžio 25 d. – Filipinams²⁶.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. Kosta Rika, Gvatemala, Salvadoras, Panama ir Peru nebėra BLS ir (arba) BLS+²⁷ lengvatomis besinaudojančios šalys, nes naudojasi lengvatinėmis patekimo į rinką sąlygomis pagal dvišalius prekybos susitarimus. Nuo 2017 m. sausio 1 d. BLS ir (arba) BLS+ lengvatomis nebegalės naudotis ir Gruzija²⁸. 2015 m. lapkričio 25 d. Komisija nusprendė suteikti BLS+ statusą Kirgizijai²⁹; šiuo metu sprendimą svarsto Europos Parlamentas ir Taryba.

4 lentelėje nurodyta viso ir lengvatinio importo į ES vertė pagal BLS+ lengvatomis besinaudojančią šalį. Padidėjo visas lengvatinis importas pagal BLS+ (nuo 5,99 mlrd. EUR 2013 m. iki 6,48 mlrd. EUR 2014 m.). Kelioms lengvatomis besinaudojančioms

²⁰ BLS reglamento VIII priedas.

²¹ 2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 155/2013 (OL L 48, 2013 2 21, p. 5).

²² 2015 m. lapkričio 25 d. Komisija nusprendė suteikti BLS+ statusą Kirgizijai (C(2015) 8213). Šiuo metu šį sprendimą svarsto Taryba ir Europos Parlamentas.

²³ Nuo 2015 m. sausio 1 d. Ekvadoras nebėra BLS ir BLS+ lengvatomis besinaudojanti šalis. Žr. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 1015/2014.

²⁴ 2013 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1/2014 (OL L 1, 2014 1 4, p. 1).

²⁵ 2013 m. gruodžio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 182/2014 (OL L 57/1, 2014 2 27, p. 1).

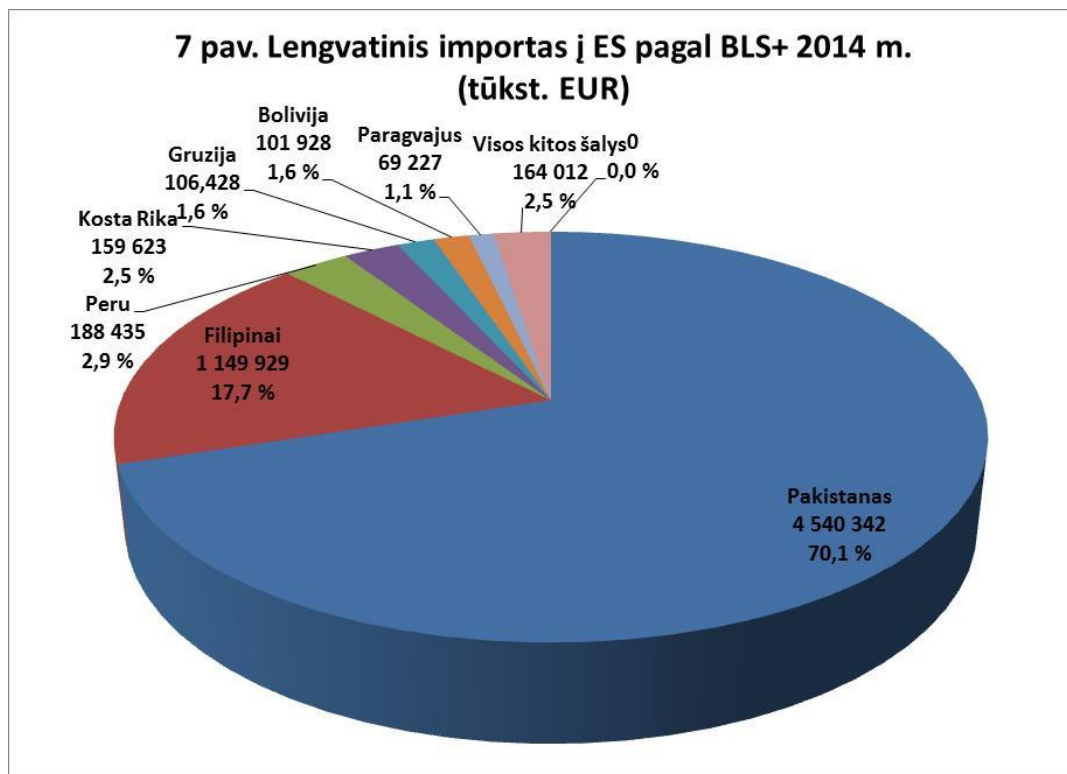
²⁶ 2014 m. rugpjūčio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1386/2014 (OL L 369/33, 2014 12 24, p. 33).

²⁷ Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1015/2014.

²⁸ Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 2015/1979.

²⁹ (C(2015) 8213).

šalims pradėjus taikyti naujus laisvosios prekybos susitarimus su ES³⁰, bendras lengvatų panaudojimo lygis truputį sumažėjo (nuo 69,7 proc. 2013 m. iki 66,1 proc. 2014 m.). Atsižvelgiant į šias naujas patekimo į rinką priemones, lengvatų panaudojimo lygis šalyse gerokai skyrėsi. Kaip parodyta 7 pav., 2014 m. importas iš Pakistano ir Filipinų kartu sudarė 87,8 proc. BLS+ lengvatinio importo.

4.2. BLS+ stebėseną

4.2.1. BLS+ stebėsenos paskirtis ir tikslas

BLS+ yra skatinamoji priemonė, kuria siekiama padėti lengvatomis besinaudojančioms šalims veiksmingai įgyvendinti 27 tarptautines konvencijas. Kaip nustatyta BLS reglamente, pradinis BLS+ taikymo laikotarpis – 10 metų (t. y. ji bus taikoma iki 2023 m. gruodžio 31 d.³¹). Tai yra ilgalaikis procesas. Veiksmingai įgyvendinti konvencijas neleidžiantys trūkumai dažnai yra susiję su problemomis, kurioms reikia vidutinės trukmės ir ilgalaikių sprendimų. BLS+ konvencijomis reglamentuojama daugybė įvairių klausimų, pvz., žmogaus ir darbo teisės, aplinkos apsauga, klimato kaita ir kova su narkotikais bei korupcija. Be to, trūkumai dažnai atsiranda dėl įvairių sudėtingų ir tarpusavyje susijusių klausimų, apimančių socialinius, kultūrinius, istorinius, saugumo ar ekonominius pokyčius. Numatoma, kad, kaip besivystančioms šalims, visoms lengvatomis besinaudojančioms šalims gali kilti sunkumų įgyvendinant konvencijas, ypač – trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu.

³⁰ ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimas, ES ir Peru laisvosios prekybos susitarimas.

³¹ BLS reglamento 43 straipsnio 3 dalis. Galiojimo pabaigos data netaikoma VIG režimui, kuris yra neterminuotas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, reformuotos BLS+ stebėseną BLS+ lengvatomis besinaudojančioms šalims yra didelė paskata gerinti įgyvendinimą ir ataskaitų teikimą. Tam reikia prisiimti ne tik trumpalaikius, bet ir vidutinės trukmės bei ilgalaikius įsipareigojimus, be to, siekiama, kad vykdant BLS+ stebėseną į tai būtų visapusiškai atsižvelgta.

4.2.2. Tarptautinių standartų taikymo skatinimas

BLS+ atitinka ES įsipareigojimą užtikrinti ir stiprinti tarptautinės teisės įgyvendinimą, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje. Ja siekiama užtikrinti, kad lengvatomis besinaudojančios šalys vykdytų savo įsipareigojimus, prisiimtus ratifikavus tarptautines konvencijas. Pagal BLS+ iš lengvatomis besinaudojančių šalių nereikalaujama patvirtinti ES standartų ar jų laikytis – veikia iš jų reikalaujama laikytis pagal šias tarptautines konvencijas jau prisiimtų prievolių.

Todėl Komisija siekia vis glaudžiau bendradarbiauti su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis (pvz., Tarptautine darbo organizacija (TDO) ir Jungtinėmis Tautomis (JT), kad užtikrintų, jog ES vykdant BLS+ stebėseną ir vertinimą būtų nuolat atsižvelgiama į jų nuomonę ir patirtį. Labai svarbu palaikyti glaudžius ryšius su tarptautinių organizacijų vietos biurais lengvatomis besinaudojančiose šalyse.

Šis bendradarbiavimas ypač svarbus turint omenyje, kad daugelis BLS+ reglamento VIII priede išvardytų konvencijų turi ilgą ataskaitų teikimo ciklą. Pavyzdžiui, JT ataskaitos teikiamos kas 4–5 metus, o tai yra ilgesnis laikotarpis nei dvejų metų BLS+ ataskaitų teikimo ciklas. Todėl ypač naudinga su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis aktyviai bendradarbiauti tarp ataskaitų teikimo ciklų.

Be to, šių organizacijų turima patirtis gali būti labai naudinga įgyvendinant bendradarbiavimo projektus lengvatomis besinaudojančiose šalyse. Šiuo metu Komisija ir TDO pradeda įgyvendinti BLS+ bandomąjį gebėjimų stiprinimo projektą Pakistane, Mongolijoje, Gvatemaloje ir Salvadore. Komisija toliau glaudžiai bendradarbiaus su tarptautinėmis organizacijomis BLS+ taikymo laikotarpiu, taip pat vykdys specialius projektus.

Pagaliau, taikant BLS+ ES suteikiama galimybė atitinkamų tarptautinių organizacijų, pvz., TDO trišaliame standartų taikymo komitete arba TDO valdyboje konstruktyviai aptarti lengvatomis besinaudojančių šalių įsipareigojimus vykdyti šių konvencijų reikalavimus.

4.2.3. BLS+ stebėsenos procesas

BLS reglamente reikalaujama, kad ES griežčiau stebėtų, kaip BLS+ lengvatomis besinaudojančios šalys vykdo savo įsipareigojimus. Todėl kartu su Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) Komisijos tarnybos nustatė struktūrizuotą stebėsenos procesą – nuolatinį „BLS+ dialogą“ su lengvatomis besinaudojančių šalių valdžios institucijomis, kuris įforminamas kaip metiniai klausimų sąrašai („suvestinės“).

Šaliai prisijungus prie BLS+, Komisija parengia pradinį šios lengvatomis besinaudojančios šalies BLS+ įsipareigojimų laikymosi vertinimą (pirmąją oficialią suvestinę). Šioje oficialioje suvestinėje atkreipiamas dėmesys į tarptautinių konvencijų įgyvendinimo stebėsenos institucijų nustatytus pagrindinius trūkumus. Taip pradedamas

nuolatinis BLS+ dialogas, per kurį Komisija atkreipia lengvatomis besinaudojančios šalies dėmesį į suvestinėje nurodytas sritis.

Jeigu įmanoma, vykstant dialogui naudojamosi esamais politiniais ir instituciniais ES ir lengvatomis besinaudojančių šalių tarpusavio ryšiais³². Klausimų sąrašas atnaujinamas kasmet, o iš lengvatomis besinaudojančių šalių tikimasi, kad jos dės dideles pastangas nustatytoms problemoms spręsti.

Pagal BLS reglamentą, vykdam BLS+ stebėseną atsižvelgiama į daugelio įvairių subjektų, įskaitant pilietinės visuomenės, socialinių partnerių, Europos Parlamento ir Tarybos, o ne tik tarptautinių konvencijų įgyvendinimo stebėsenos institucijų nuomones. Lengvatomis besinaudojančiose šalyse į šį procesą taip pat įtraukta daug įvairių suinteresuotųjų subjektų – ne tik centrinė vyriausybė, bet ir vietos arba regioninės valdžios institucijos, pilietinė visuomenė (pvz., socialiniai partneriai, nevyriausybinės organizacijos), verslo asociacijos ir tarptautinių organizacijų vietos biurai.

Vykdydama stebėseną Komisija gali dalyvauti vietos praktiniuose seminaruose arba rengti vizitus į pramonės įmones. Užmezgant ryšius su vietos suinteresuotaisiais subjektais, ypač per BLS+ stebėsenos vizitus, svarbu ne tik surinkti pirminę informaciją, bet ir gerinti supratimą, kaip veikia BLS+ ir kokie yra ES lūkesčiai lengvatomis besinaudojančių šalių atžvilgiu. Tai padeda vietos suinteresuotiesiems subjektams atlikti konstruktyvų vaidmenį padedant vietos, regioninėms ir centrinėms valdžios institucijoms vykdyti pagal konvencijas prisiimtus įsipareigojimus. Visų pirma tikimasi, kad ekonominės veiklos vykdytojai, kaip tiesioginiai muitų tarifų lengvatų gavėjai, atliks svarbų vaidmenį prisidėdami prie konvencijų įgyvendinimo.

Per šį pirmąjį ataskaitinį laikotarpį sąveikos su pilietine visuomene rezultatai lengvatomis besinaudojančiose šalyse buvo labai teigiami. Apskritai pilietinė visuomenė išreiškė tvirtą paramą savo šalies dalyvavimui BLS+ sistemoje. Keliais atvejais ji ypač palankiai įvertino BLS+ stebėseną ir jos teikiamą geresnę galimybę kelti žmogaus ir darbo teisių klausimus valdžios institucijoms. Todėl Komisija toliau bendradarbiaus su vietos suinteresuotaisiais subjektais vykdydama stebėseną ir, jeigu įmanoma, sieks šį bendradarbiavimą plėtoti.

4.2.4. Pagalbos ir vystymosi projektai

Tarptautinių stebėsenos institucijų ataskaitose, kurios yra pagrindinis suvestinių informacijos šaltinis, nustatyti ne tik trūkumai ir pažangos elementai, bet ir kliūtys, kurios lengvatomis besinaudojančiai šaliai gali trukdyti arba neleisti įgyvendinti konvencijos. Tai yra svarbu, nes daugelis šių kliūčių gali nepriklausyti valdžios institucijų kontrolės ar tiesioginės įtakos sričiai – tuo galima paaiškinti kai kurių trūkumų atsiradimą. Nors aišku, kad valstybė privalo laikytis visų savo tarptautinių įsipareigojimų, vykdydama stebėseną Komisija turėtų atsižvelgti į tokius veiksnius kaip išteklių trūkumas, skurdas, gaivalinės nelaimės arba nepakankama tam tikrų teritorijų kontrolė ginkluoto konflikto atveju. 2015 m. Komisija pradėjo įgyvendinti bendrus

³² Kadangi pagal kiekvieną iš 27 konvencijų siekiama skirtingų tikslų, BLS+ yra susijusi su įvairiomis sritimis, kurios tradiciškai nepatenka į prekybos politikos taikymo sritį, pvz., žmogaus teisėmis, vystymusi, darbu, aplinka ir t. t. Šios politikos sritys priklauso skirtingų Komisijos tarnybų ir EIVT kompetencijai. Todėl BLS+ klausimai iškelti per jau vykdomus įvairaus formato dvišalius dialogus su lengvatomis besinaudojančiomis šalimis, pvz., prekybos dialogus, žmogaus teisių dialogus, jungtinių komisijų posėdžius ir t. t.

projektus su TDO, kuriais siekiama prisidėti prie BLS+ šalių administracinių gebėjimų stiprinimo, kad jos galėtų veiksmingai įgyvendinti pagrindines TDO konvencijas ir teikti jų įgyvendinimo ataskaitas. Kitu ataskaitiniu laikotarpiu Komisija toliau svarstys, kaip būtų galima padėti lengvatomis besinaudojančioms šalims šalinti tokias kliūtis pasitelkiant patirtį, techninę pagalbą ir įgyvendinant specialius gebėjimų stiprinimo projektus.

4.2.5. *Lengvatomis besinaudojančių šalių BLS+ taikymo vidaus organizacinė struktūra*

Tai, kaip lengvatomis besinaudojančios šalys organizavo savo darbą, kad galėtų spręsti BLS+ konvencijomis reglamentuojamus klausimus, buvo pirmasis politinio įsipareigojimo vykdyti BLS+ procesą rodiklis. Konvencijoms įgyvendinti dažnai prireikia skirtingų vyriausybės departamentų ir agentūrų, kurių ištekliai ir įtaka gali būti nevienodi, kompetencijos.

Todėl lengvatomis besinaudojančios šalys turi koordinuoti savo veiksmus ir centrinės, ir vietos valdžios lygmenimis. Kai kurios lengvatomis besinaudojančios šalys nusprendė sudaryti specialias aukšto lygio pareigūnų vadovaujamas BLS+ darbo grupes (pvz., Pakistanas), o kitos nusprendė savo veiksmus koordinuoti *ad hoc* pagrindu per Prekybos ar Užsienio reikalų ministeriją (pvz., Filipinai, Gvatemala). Numatoma, kad ilgainiui šis veiksmų koordinavimas taps veiksmingesnis. Komisijos BLS+ stebėsenos vizitai, padedant ES delegacijoms, šiuo atžvilgiu pasiteisino kaip labai naudingi³³. Lengvatomis besinaudojančių šalių pastangos koordinuoti BLS+ taikymą ir atitinkamų konvencijų įgyvendinimą yra svarbi ir būtina geresnio praktinio įgyvendinimo užtikrinimo priemonė. Todėl Komisija toliau skiria ypatingą dėmesį veiksmų koordinavimui.

4.2.6. *Pirmojo BLS+ stebėsenos laikotarpio (2014–2015 m.) išvados*

Kaip nurodyta pirmiau, stebėseną pradėdama vykdyti naujai šaliai prisijungus prie BLS+. Trūkumų įgyvendinant kiekvieną iš BLS+ konvencijų apžvalga, kurią pateikia tarptautinės stebėsenos institucijos, yra toliau vykdomos kiekvienos lengvatomis besinaudojančios šalies stebėsenos pagrindas. Tikimasi, kad lengvatomis besinaudojančios šalys dės dideles pastangas 27 pagrindinių konvencijų įgyvendinimui gerinti ir minėtiems trūkumams šalinti. Stebėseną apima visus 27 konvencijų įgyvendinimo aspektus, įskaitant diskusijas apie gebėjimų trūkumus arba pažangą. Be to, vykdamas BLS+ stebėseną, į lengvatomis besinaudojančiose šalyse esamą teisinę ir administracinę sistemą atsižvelgiama kaip į pradinės padėties sudedamąją dalį.

Pirmasis stebėsenos laikotarpis visoms lengvatomis besinaudojančioms šalims ir Komisijai buvo mokymosi procesas. Nepaisant to, visos lengvatomis besinaudojančios šalys pademonstravo didelį ryžtą vykdyti BLS+ procesą tiek politinės valios prasme, tiek atlikdamos institucines ir teisės aktų reformas. Visų pirma lengvatomis besinaudojančios šalys deramai bendradarbiavo su Komisija laiku pateikdamos atsakymus į metinius suvestinių dokumentus, leisdamos surengti specialius BLS+ stebėsenos vizitus ir sukurdamas specialias BLS+ valdymo struktūras. Be to, visos lengvatomis besinaudojančios šalys ėmėsi veiksmų (tiesa, kartais laipsniškų) praktiniam

³³ Jie taip pat gali padėti stiprinti atsakingų, pvz., darbo ir aplinkos, ministerijų ir agentūrų dalyvavimą ir vaidmenį.

įsipareigojimų pagal BLS+ konvencijas įgyvendinimui gerinti, šiuo tikslu kelios šalys taip pat pateikė ataskaitas, kurios jau seniai turėjo būti pateiktos.

Priedamame tarnybų darbiname dokumente pateikiamas išsamus atskirų lengvatomis besinaudojančių šalių, taip pat jose įvykusių teigiamų pokyčių ir vidaus apribojimų, dėl kurių gali būti ribojamas šių šalių gebėjimas užtikrinti veiksmingą konvencijų įgyvendinimą, vertinimas. Kiekvienos konvencijos įgyvendinimas vertinamas atskirai, o bendrai vertinama konvencijų (žmogaus teisių, darbo teisių, aplinkos, gero valdymo) grupė. Atsižvelgiant į įvairialypį 27 BLS+ pagrindinių konvencijų pobūdį ir trumpą pirmąjį 18 mėnesių ataskaitinį laikotarpį, manyta, kad šiame etape netikslinga arba nerealu kiekybiškai įvertinti pažangą, išskyrus akivaizdžius kriterijus (pvz., nacionalinių ataskaitų pateikimą laiku). Bandymai standartizuotai, kiekybiškai įvertinti lengvatomis besinaudojančių šalių pasiektus rezultatus gali būti klaidinantys ir tam tikru mastu nepagrįsti.

Tačiau stebėsenos priemonės toliau bus tobulinamos. Visų pirma kitu ataskaitiniu laikotarpiu bus svarbu, kad lengvatomis besinaudojančios šalys prisiimtų atsakomybę už proceso vykdymą ir aktyviau spręstų suvestinėse nurodytus klausimus. Komisija daugiau dėmesio skirs pačių lengvatomis besinaudojančių šalių veiklos prioritetams, trūkumų pašalinimo terminams ir konvencijoms įgyvendinti skiriamais ištekliams. Šiuo atžvilgiu Komisija stiprins savo bendradarbiavimą su lengvatomis besinaudojančiomis šalimis, kad nustatytų veiklos prioritetus.

Iš tiesų čia ir glūdi pagrindinis reformuotos BLS+ principas. Užtikrinus visišką atitiktį prisijungimo kriterijams, pagal BLS+ lengvatomis besinaudojančioms šalims padedama laipsniškai gerinti atitinkamų konvencijų įgyvendinimą ir už tai teikiamos prekybos paskatos. Todėl tikimasi, kad BLS+ lengvatomis besinaudojančios šalys nuolat sieks geresnių rezultatų. Nepaisant to, bus atsižvelgiama į individualias aplinkybes ir apribojimus lengvatomis besinaudojančiose šalyse. Šiuo atžvilgiu BLS reglamente nustatyta, kad lengvatos gali būti laikinai panaikintos, jeigu lengvatomis besinaudojanti šalis nesilaiko savo teisiškai privalomų įsipareigojimų³⁴.

Kitu ataskaitiniu laikotarpiu (2016–2017 m.) Komisija toliau sistemingai stebės lengvatomis besinaudojančias šalis. Iki kitos peržiūros Komisija prireikus apsvarstys reagavimo veiksmus, įskaitant galimybę pradėti tyrimą, jeigu lengvatomis besinaudojanti šalis nevykdytų savo BLS+ įsipareigojimų.

4.2.7. Prie šios ataskaitos pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl BLS+

BLS reglamente reikalaujama, kad šioje ataskaitoje ypatingas dėmesys būtų skirtas BLS+ veikimui. Todėl prie šios ataskaitos pridedamas *2014–2015 m. laikotarpį apimantis* Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl *ES specialios darnaus vystymosi ir gero valdymo skatinamosios priemonės („BLS+“)*, kurį kartu parengė Komisijos tarnybos ir Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT).

Komisijos tarnybų darbiname dokumente pateikiama išsamesnė informacija apie BLS+ veikimą, 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojus BLS reglamentui (ES) Nr. 978/2012. Į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą taip pat įtrauktas išsamus atskirų pagal BLS+ konvencijas

³⁴ BLS reglamento 15 straipsnis.

lengvatomis besinaudojančių šalių vertinimas ir lengvatomis besinaudojančių šalių BLS+ priemonės naudojimo ataskaitos.

5. BŪSIMOS KOMISIJOS ATASKAITOS

BLS reglamente reikalaujama, kad, praėjus penkeriems metams po BLS reglamento įsigaliojimo, t. y. iki 2017 m. lapkričio mėn., Komisija pateiktų ataskaitą dėl BLS reglamento taikymo Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje bus pateikta informacija apie visos BLS veikimą penkerių metų laikotarpiu nuo 2012 iki 2017 m. Joje bus atsižvelgta į sistemos taikymo poveikį jos lengvatomis besinaudojančių šalių vystymuisi, prekybai ir finansiniams poreikiams. Komisija taip pat įvertins poreikį peržiūrėti sistemą, įskaitant BLS+ ir laikino muitų tarifų lengvatų panaikinimo nuostatas, ir prireikus pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Be to, į ataskaitą taip pat bus įtraukta išsami BLS reglamento poveikio prekybai ir ES tarifinėms pajamoms analizė, kurioje ypatingas dėmesys bus skiriamas poveikiui lengvatomis besinaudojančioms šalims. Galiausiai šioje ataskaitoje, kuri bus paskelbta iki 2017 m. lapkričio mėn., taip pat bus aprašyti per antrąjį BLS+ ataskaitinį ciklą (2016–2017 m.) įvyksiantys konkretūs pokyčiai.

6. LENTELĖS, KURIOSE PATEIKTA STATISTINĖ INFORMACIJA APIE BLS LENGVATOMIS BESINAUDOJANČIAS ŠALIS 2015 M. GRUODŽIO 1 D.

1 lentelė. Visų BLS šalių lengvatinio importo vertė (tūkst. EUR)

	2013 m.				2014 m.				2015 m. – pirmieji šeši mėnesiai			
	Visas importas	BLS reikalavimus atitinkantis importas	BLS lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis	Visas importas	BLS reikalavimus atitinkantis importas	BLS lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis	Visas importas	BLS reikalavimus atitinkantis importas	BLS lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis
Įprastinė BLS	152 702 551	43 496 032	31 084 841	71,5%	153 181 034	38 776 162	27 268 569	70,3%	75 696 892	23 706 789	15 537 599	65,5%
BLS+	22 733 977	8 596 443	5 989 219	69,7%	23 703 726	9 805 876	6 479 923	66,1%	12 018 057	5 694 967	3 517 874	61,8%
VIG	36 213 868	17 418 142	14 466 191	83,1%	37 997 004	19 567 198	17 048 607	87,1%	19 495 864	11 678 495	10 817 572	92,6%
Visos BLS prie	211 650 396	69 510 618	51 540 251	74,1%	214 881 764	68 149 235	50 797 100	74,5%	107 210 814	41 080 251	29 873 045	72,7%

2 lentelė. Lengvatinio importo į ES vertė pagal įprastinės BLS lengvatomis besinaudojančią šalį (tūkst. EUR)

Įprastinė BLS	2013 m.				2014 m.				2015 m. – pirmieji šeši mėnesiai			
	Visas importas	BLS reikalavimus atitinkantis importas	BLS lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis	Visas importas	BLS reikalavimus atitinkantis importas	BLS lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis	Visas importas	BLS reikalavimus atitinkantis importas	BLS lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis
		152 702 551	43 496 032	31 084 841		71,5%	153 181 034	38 776 162		27 268 569	70,3%	75 696 892
Botsvana	3 441 195	162	0	0,0%	1 822 600	29	0	0,0%	902 849	92		0,0%
Kamerūnas	2 368 669	137 803	774	0,6%	2 148 930	32 279	39	0,1%	786 640	73 434	14 174	19,3%
Kolumbija	7 387 566	573 453	514 911	89,8%	7 912 148	637 555	87 818	13,8%	3 458 487	291 255	7 390	2,5%
Kongas	1 373 839	67 974	48 158	70,8%	1 530 574	83 210	67 257	80,8%	881 509	25 702	22 719	88,4%
Kuko Salos	2 290	146	0	0,0%	1 497	94	61	64,6%	2 801	25		0,0%
Drambio Kaulc	3 285 353	994 163	3 340	0,3%	3 243 973	319 442	366	0,1%	1 787 465	504 408	1 694	0,3%
Fidžis	82 501	3 488	213	6,1%	97 810	1 302	3	0,2%	33 093	2 592	336	13,0%
Gana	3 336 336	488 885	3 573	0,7%	2 846 769	149 717	127	0,1%	1 028 990	245 089	398	0,2%
Hondūras	726 892	233 986	176 470	75,4%	839 946	328 012	28 704	8,8%	637 493	167 225	123	0,1%
Indija	36 436 340	22 298 124	18 589 577	83,4%	36 830 322	16 138 352	14 384 167	89,1%	20 274 674	9 822 973	8 536 404	86,9%
Indonezija	14 180 212	6 585 035	4 823 287	73,2%	14 320 389	6 085 385	4 338 522	71,3%	7 546 272	3 534 020	2 391 814	67,7%
Irakas	10 618 992	3 621	48	1,3%	11 553 071	6 005	146	2,4%	5 441 869	2 965	453	15,3%
Kenija	1 132 251	727 248	7 083	1,0%	1 164 317	190 850	129 187	67,7%	671 933	433 650	12 005	2,8%
Kirgizija	77 344	4 100	1 098	26,8%	78 103	11 942	8 233	68,9%	26 831	4 467	2 225	49,8%
Maršalo Salos	92 501	837	0	0,0%	310 368	389	0	0,0%	116 384	294		0,0%
Mikronezija	230	224	204	90,9%	351	141	127	89,9%	299	288	52	17,9%
Namibija	940 257	326 416	60	0,0%	961 846	62 903	1	0,0%	545 632	163 725	143	0,1%
Nauru	238	152	0	0,0%	464	28	0	0,0%	422	155		0,0%
Nikaragva	280 704	122 356	56 806	46,4%	282 693	139 610	1 133	0,8%	141 273	46 592	598	1,3%
Nigerija	28 595 038	493 253	407 795	82,7%	28 119 517	206 224	135 312	65,6%	9 608 384	49 635	29 244	58,9%
Niujė	6	0	0	n/a	127	108	0	0,0%	25	3		0,0%
Šri Lanka	2 314 528	1 846 658	1 096 511	59,4%	2 481 090	2 026 297	1 191 707	58,8%	1 294 586	1 084 020	580 766	53,6%
Svazilendas	224 479	17 017	852	5,0%	150 754	4 845	46	1,0%	68 729	7 486	98	1,3%
Sirija	124 505	46 055	8 309	18,0%	86 696	24 618	3 436	14,0%	45 203	6 970	1 020	14,6%
Tadžikistanas	83 054	14 748	11 709	79,4%	60 862	14 893	10 571	71,0%	31 081	7 276	6 129	84,2%
Tonga	174	33	15	45,6%	906	71	54	75,7%	243	37	23	61,7%
Turkmėnistanas	863 617	163 361	156 397	95,7%	813 797	241 678	167 123	69,2%	182 236	28 433	23 221	81,7%
Ukraina	13 295 383	2 972 454	2 159 286	72,6%	13 169 401	2 970 122	1 429 322	48,1%	5 931 364	1 697 150	686 931	40,5%
Uzbekistanas	245 779	86 441	73 476	85,0%	232 590	74 959	59 748	79,7%	111 423	35 871	26 688	74,4%
Vietnamas	21 192 278	5 287 839	2 944 889	55,7%	22 119 122	9 025 100	5 225 357	57,9%	14 138 701	5 470 952	3 192 950	58,4%

3 lentelė. Lengvatinio importo į ES vertė pagal VIG lengvatomis besinaudojančią šalį (tūkst. EUR)*

VIG	2013 m.				2014 m.				2015 m. – pirmieji šeši mėnesiai			
	Visas importas	VIG reikalavimus atitinkantis importas	VIG lengvatinis importas	Lengv atų panaudojimo lygis	Visas importas	VIG reikalavimus atitinkantis importas	VIG lengvatinis importas	Lengv atų panaudojimo lygis	Visas importas	VIG reikalavimus atitinkantis importas	VIG lengvatinis importas	Lengv atų panaudojimo lygis
	36 213 868	17 418 142	14 466 191	83,1%	37 997 004	19 567 198	17 048 607	87,1%	19 495 864	11 678 495	10 817 572	92,6%
Afganistanas	47 675	7 423	3 083	41,5%	36 954	16 914	6 948	41,1%	12 599	2 777	1 902	68,5%
Angola	9 306 195	71 225	26 452	37,1%	9 386 862	47 967	20 937	43,6%	3 728 691	12 994	4 016	30,9%
Bangladešas	10 862 338	10 778 862	10 313 716	95,7%	12 328 757	12 224 848	11 774 829	96,3%	7 553 343	7 501 189	7 201 608	96,0%
Beninas	16 669	3 245	2 584	79,6%	31 104	11 862	10 962	92,4%	13 212	4 432	1 981	44,7%
Butanas	10 267	9 368	9 278	99,0%	14 940	14 660	14 331	97,7%	8 517	8 079	7 699	95,3%
Burkina Fosas	45 020	8 092	6 911	85,4%	107 451	10 932	9 853	90,1%	26 413	5 674	4 750	83,7%
Burundis	31 633	685	0	0,0%	21 420	415	86	20,6%	20 704	232	200	86,3%
Kambodža	2 514 407	2 492 059	2 301 708	92,4%	3 026 422	2 996 898	2 774 642	92,6%	1 849 714	1 788 841	1 644 442	91,9%
Centrinės Afrikos	26 061	357	290	81,2%	6 302	180	157	87,5%	6 056	25	1	2,7%
Čadas	50 388	230	54	23,5%	14 882	277	0	0,0%	32 992	229		0,0%
Komorai	13 444	8 686	226	2,6%	10 808	6 770	1 283	19,0%	5 101	2 759	2 617	94,9%
Kongo Demokr	1 095 287	14 524	12 929	89,0%	1 002 992	7 904	6 116	77,4%	295 899	4 870	2 770	56,9%
Džibutis	9 152	2 317	0	0,0%	10 221	3 767	62	1,6%	8 099	1 452	157	10,8%
Pusiaujo Gvinė	4 029 109	375 025	335 590	89,5%	3 650 206	224 738	210 479	93,7%	1 029 831	21 250	16 199	76,2%
Eritrėja	3 148	2 383	2 258	94,8%	9 732	2 506	2 337	93,2%	21 251	1 201	953	79,3%
Etiopija	541 853	229 259	223 596	97,5%	571 312	252 473	248 206	98,3%	335 209	135 981	129 865	95,5%
Gambija	8 483	5 064	4 999	98,7%	17 707	9 253	8 556	92,5%	10 005	6 756	6 583	97,4%
Gvinėja	438 665	2 272	267	11,7%	454 330	1 613	654	40,5%	361 338	1 119	427	38,1%
Bisau Gvinėja	1 473	121	8	6,6%	3 346	8	0	0,0%	880	284		0,0%
Haitis	28 033	15 964	432	2,7%	31 451	17 622	3 320	18,8%	19 281	10 173	8 965	88,1%
Kiribatis	59	42	6	14,0%	53	32	25	76,8%	101	30		0,0%
Laoso Liaudies	252 500	193 309	190 010	98,3%	223 233	194 615	190 033	97,6%	117 033	89 649	85 488	95,4%
Lesotas	186 467	1 401	322	23,0%	247 383	1 471	484	32,9%	123 879	731	465	63,7%
Liberija	530 382	2 570	663	25,8%	366 390	3 829	423	11,1%	228 995	224		0,0%
Madagaskaras	736 262	554 975	19 412	3,5%	834 933	539 803	21 197	3,9%	416 318	240 712	1 711	0,7%
Malavis	220 267	188 851	181 415	96,1%	296 049	266 569	250 678	94,0%	176 838	160 553	150 495	93,7%
Malis	41 591	3 891	2 357	60,6%	35 905	4 289	3 596	83,9%	24 496	2 050	1 513	73,8%
Mauritanija	486 001	113 290	110 755	97,8%	548 518	172 242	164 319	95,4%	264 214	116 913	109 065	93,3%
Mozambikas	1 315 133	1 116 038	51 048	4,6%	1 361 190	1 143 230	292 104	25,6%	761 489	648 403	597 013	92,1%

* „Visas importas“ apima visą importą, įskaitant produktus, kuriems automatiškai taikomi didžiausio palankumo režimo (DPR) nuliniai muitų tarifai. „VIG sistemos reikalavimus atitinkančiu importu“ laikomi tik pagal VIG sistemą importuojami produktai, kuriems netaikomas DPR nulinis muitas.

3 lentelė (toliau). Lengvatinio importo į ES vertė pagal VIG lengvatomis besinaudojančią šalį (tūkst. EUR)

VIG	2013 m.				2014 m.				2015 m. – pirmieji šeši mėnesiai			
	Visas importas	VIG reikalavimus atitinkantis importas	VIG lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis	Visas importas	VIG reikalavimus atitinkantis importas	VIG lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis	Visas importas	VIG reikalavimus atitinkantis importas	VIG lengvatinis importas	Lengvatų panaudojimo lygis
	36 213 868	17 418 142	14 466 191	83,1%	37 997 004	19 567 198	17 048 607	87,1%	19 495 864	11 678 495	10 817 572	92,6%
Mianmaras	220 609	167 552	83 050	49,6%	388 369	318 171	302 330	95,0%	270 683	225 294	205 441	91,2%
Nepalas	84 505	75 976	70 911	93,3%	86 756	77 397	71 650	92,6%	42 268	37 139	34 317	92,4%
Nigeris	597 710	3 205	2 550	79,5%	386 500	3 105	1 925	62,0%	280 048	1 279	981	76,7%
Ruanda	26 442	410	0	0,0%	30 214	418	107	25,7%	18 095	389	238	61,1%
Samoa	479	423	278	65,7%	1 096	720	166	23,0%	1 509	1 155	115	10,0%
San Tomė ir Pr	4 366	190	112	58,8%	8 028	174	112	64,4%	3 737	29	20	68,5%
Senegalas	330 248	219 293	214 220	97,7%	400 201	281 098	276 634	98,4%	235 872	177 098	166 146	93,8%
Siera Leonė	168 399	3 529	2 084	59,1%	220 446	438	79	18,0%	126 530	1 854	1 709	92,2%
Saliamono Sak	48 211	47 422	47 357	99,9%	63 031	62 055	61 950	99,8%	14 555	14 321	14 117	98,6%
Somalis	1 828	27	0	0,0%	2 573	122	6	4,7%	3 642	65	65	0,0%
Pietų Sudanas	71	9	0	0,0%	118	32	0	0,0%	85	21	21	0,0%
Sudanas	180 109	68 604	65 694	95,8%	205 069	107 612	101 048	93,9%	113 640	50 134	49 373	98,5%
Tanzanija	542 153	237 321	58 415	24,6%	600 050	280 962	118 434	42,2%	425 619	218 211	212 026	97,2%
Rytų Timoras	6 943	139	0	0,0%	11 979	54	2	3,0%	3 752	18	18	0,0%
Togas	149 841	62 409	13 508	21,6%	85 224	20 208	19 110	94,6%	37 512	15 800	14 255	90,2%
Tuvalu	263	211	73	34,7%	843	474	0	0,0%	237	108	108	0,0%
Uganda	426 363	147 282	3 026	2,1%	451 484	149 796	31 346	20,9%	261 695	88 029	85 454	97,1%
Vanuatu	926	201	170	84,6%	8 518	402	334	83,1%	1 464	359	91	25,5%
Jemenas	185 996	81 067	80 045	98,7%	84 554	10 468	8 268	79,0%	12 790	5 042	1 702	33,7%
Zambija	390 444	101 344	24 329	24,0%	311 096	75 802	38 491	50,8%	189 634	72 572	50 706	69,9%

4 lentelė. Lengvatinio importo į ES vertė pagal BLS+ lengvatomis besinaudojančią šalį (tūkst. EUR)*

BLS+	2013 m.				2014 m.				2015 m. – pirmieji šeši mėnesiai			
	Visas importas	BLS+ reikalavimus atitinkantis importas	BLS+ lengvatinis importas	Lengv atų panaudojimo lygis	Visas importas	BLS+ reikalavimus atitinkantis importas	BLS+ lengvatinis importas	Lengv atų panaudojimo lygis	Visas importas	BLS+ reikalavimus atitinkantis importas	BLS+ lengvatinis importas	Lengv atų panaudojimo lygis
	22 733 977	8 596 443	5 989 219	69,7%	23 703 726	9 805 876	6 479 923	66,1%	12 018 057	5 694 967	3 517 874	61,8%
Armėnija	215 542	74 418	58 239	78,3%	228 616	81 814	59 583	72,8%	143 504	75 896	58 601	77,2%
Bolivija	470 195	69 895	68 066	97,4%	518 500	106 278	101 928	95,9%	262 519	36 672	34 573	94,3%
Žalioji Kyšulys	47 894	45 388	43 754	96,4%	97 322	55 781	54 713	98,1%	27 693	25 410	24 587	96,8%
Kosta Rika	4 007 151	743 910	637 473	85,7%	3 767 873	872 169	159 623	18,3%	1 256 747	539 347	71 390	13,2%
Salvadoras	211 561	94 968	67 462	71,0%	169 599	77 027	339	0,4%	83 136	26 520	380	1,4%
Gruzija	658 312	184 891	155 968	84,4%	649 631	224 756	106 428	47,4%	386 737	149 722	6 425	4,3%
Gvatemala	610 600	397 223	350 222	88,2%	685 734	342 628	26 755	7,8%	404 921	155 959	6 374	4,1%
Mongolija	69 952	16 051	14 212	88,5%	73 280	16 876	14 482	85,8%	41 355	5 763	4 242	73,6%
Pakistanas	4 506 204	3 853 932	2 633 866	68,3%	5 492 732	4 762 400	4 540 342	95,3%	3 039 031	2 726 927	2 575 741	94,5%
Panama	652 446	112 494	67 169	59,7%	436 396	140 485	8 141	5,8%	255 041	76 960	3 729	4,8%
Paragvajus	1 163 165	48 019	43 954	91,5%	1 100 046	72 535	69 227	95,4%	483 220	16 017	13 515	84,4%
Peru	5 071 923	1 261 292	766 463	60,8%	4 766 620	1 329 832	188 435	14,2%	2 376 769	775 092	37 317	4,8%
Filipinai	5 049 032	1 693 964	1 082 372	63,9%	5 717 378	1 723 295	1 149 929	66,7%	3 257 385	1 084 683	681 001	62,8%

* Nuo 2016 m. sausio mėn. Kosta Rika, Gvatemala, Salvadoras, Panama ir Peru nebebus BLS+ lengvatomis besinaudojančios šalys. Atitinkamai 2014 ir 2015 m. BLS+ importas iš šių šalių gerokai sumažėjo, nes šios šalys naudojosi alternatyviomis lengvatomis, teikiamomis pagal ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimą. Panašiai nuo 2014 m. Gruzija naudojasi lengvatomis pagal dvišalį išsamų ir visapusišką laisvosios prekybos susitarimą (LPS), todėl numatoma, kad iki 2017 m. sausio 1 d., kai šalis bus pašalinta iš BLS+ sistemos lengvatomis besinaudojančių šalių sąrašo, naudojimas BLS+ lengvatomis sumažės.